No. 2240 Zaterdag 11 December 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Reorganisatie der Politie.

Er zullen zeer waarschijnlijk meer dan 25 gehuwde Politiemilitairen aanspraak op een woning maken, doch indien een kern van 25 gehuwden bijeen kan worden gehuisvest, wordt de ongunstige invloed, die de dienst door het verspreid wonen van enkele gehuwden ondervinden zal, door de groote innerlijke waarde van die kern wel geëlimineerd. Wellicht is het bovendien nog mogelijk in eenige thans niet gebruikte gouvernementsgebouwen woningen in te richten, waardoor althans wordt voorkomen, dat de verspreid wonenden terecht komen in een woning en eene omgeving, die den Politiemilitair niet past.

Voor het bouwen van vorenbedoelde 25 woningen is het terrein op Steenrijk gekozen, omdat het terrein Mundo Nobo, dat ook beschikbaar is als huizenbouwgrond, meer waarde heeft en de grond aldaar ten alle tijde verkoopbaar is voor f 2,50 of meer per vierkante meter.

De meerdere kosten van aanbouw van de huizen op Steenrijk zullen ruimschoots worden vergoed door de inkomsten, die getrokken kunnen worden bij verkoop van gedeelten van het domein Mundo Nobo voor huizenbouw.

De woningen zullen als volgt worden ingericht.

zit-tevens eetkamer van 4 M bij 4 M.
2 tweepersoons slaapkamer van 4 M bij 3 M
badkamer met W. C. van 4 M bij 2½ M
keuken van 4 M bij 2½

Elke woning is voorzien van een waterleiding, rioleering en electrische verlichting.

De drinkwatervoorziening is als volgt gedacht:

Ten eerste wordt gebruik gemaakt van het bestaande reservoir en vang en wordt voorgesteld een reservoir van 500 M3 erbij te bouwen, teneinde het regenwater, dat door de daken wordt opgevangen, te kunnen verzamelen. Het huidige reservoir van 400 M3 is te klein om al het water, dat de vang levert. op te vangen, Daarom wordt het wenschelijk geacht het nieuwe reservoir een inhoud van 500 M3 te geven en met een buisleiding communiceerend met het bestaande reservoir van 400 M3, te verbinden.

Met behulp van een windmolen wordt het water uit deze reservoirs naar een hoogreservoir van 20 M3 inhoud gepompt.

Van uit de reservoir heeft de distributie naar de vijf blokken plaats.

Voor spoelwater wordt zout water gebruikt. De bovengenoemde molen pompt dit water in een hoogreservoir van 20 M3, waarvan uit de distributie naar de woningen plaats vind.t

De stroom voor de verlichting zal van de electrischе centrale worden betrokken,

Gedetacheerden.

Hoewel in de toekomst er naar zal worden gestreefd uit de aanwezige krachten kader te vormen, laat het zich niet aanzien, dat hiermede voorloopig succes kan worden verkregen. Toch wordt vooral in den beginne dringend behoefte gevoeld aan goed gedisciplineerd en geroutineerd kader, dat in de allereerste plaats in staat is om de juiste begrippen omtrent tucht bij de Politietroepen ingang te doen vinden en dat in dagelijksch voorgaan ook de technische vorming van het personeel op kan voeren. Daarom is overleg gepleegd om eenige voor die taak bij uitstek geschikte onderofficieren der Kon. Marechaussee en Politietroepen in Nederland voor drie jaren naar Curaçao te detacheeren. Doch ook overigens zijn bij genoemde korpsen krachten aanwezig, die in Curaçao uitstekend werk zullen kunnen verrichten, doch niet genegen zijn hun vaste positie in Nederland voor goed te verlaten. Maatregelen zijn getroffen het aantal te detacheeren militairen, zoomede hun rang, mogelijke verlenging der detacheering en overgang naar behoefte te regelen, zonder dat de eigen kadervorming wordt belemmerd. Deze detacheering, die tevens een waarborg is tegen het uit den tijd raken van het Korps, geschiedt op de militaire voorwaarden. Lettende op het thans bestaande tekort wordt de detacheering aanvankelijk opengesteld voor minstens 4 sergeanten-majoor, 11 sergeanten, 11 brigadiers en 40 fuseliers.

Het behoeft wel geen betoog, dat dit personeel, alvorens in dienst te worden gesteld, ter plaatse nog eenige gelegenheid moet vinden zich voor te bereiden voor de wachtende taak.

Kosten.

Ter Griffie van Uwen Raad wordt eene uitgewerkte berekening van uitgaven, na de doorvoering der reorganisatie, ter inzage van de leden neergelegd. Een aantal uitgaven daarvan, keeren niet periodiek terug, doch zijn noodig om het Korps eenigermate modern uit te rusten. Het wordt billijk geacht dat Curaçao, behalve de eigenlijke politieuitgaven, ook een deel der kosten van de bezetting als zuiver militair korps voor hare rekening neemt, omdat deze bezetting vrijwel uitsluitend zal worden aangewend voor politioneele werkzaamheden. Deze bijdrage ware als overgangsmaatregel voor 1927 te stellen op 25% der uitgaven ten laste van Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting, om daarna, te beginnen in 1928, te worden gesteld op 50% van die uitgaven. Voor 1927 zal dus op Curaçaosche begrooting moeten worden gebracht 25% van f 326.700 zijnde f 81.675, benevens f 151.050 voor zuivere politioneele uitgaven voor het eiland Curaçao, vermeerderd met f 35 200 voor aanschaffing van materiaal en f 213,207, — voor woningbouw.

Ofschoon, zooals reeds boven door ondergeteekende is gemeld, de bouw van de politiewoningen op Mundo Nobo, door geen rekening te houden met de waarde van den grond, schijnbaar minder zou kosten, is hij een voorstander van den bouw op Steenrijk op grond van de medegedeelde reden.

Teneinde den Raad in staat te stellen een zelfstandig oordeel te vormen, legt hij niettemin plannen en kostenberekeningen ter Griffie van den Raad neer, van 25 woningen op Steenrijk en van 24 woningen — en kunnen er niet meer staan — op Mundo Nobo.

Volledigheidshalve en om misverstand te voorkomen, meent ondergeteekende te moeten vermelden, dat hij bij Gouvernementsbeschikking van den 29n. September 1926, No. 757, machtiging verleend heeft tot den bouw op de achterplaats van het Waterfort van een gebouw, waarin de verschillende militaire werkplaatsen zullen kunnen worden ondergebracht, welk gebouw ruimte zal moeten bieden voor de kleermakerij, de schoenmakerij en de geweermakerij. De overbrenging van de militaire werkwinkels naar het Waterfort houdt echter geen verband met de voorgenomen politie reorganisatie, noch loopt daarop vooruit. Zij word noodzakelijk geacht omdat op de plaats, waar de werkplaatsen zich thans bevinden, namelijk beoosten het Raadhuis, op het terrein genaamd „Marietje," geen voldoend toezicht op de werkzaamheden bleek te kunnen worden uitgeoefend. Door deze overbrenging word bovendien het heen en weerloopen van Waterfort naar „Marietje" en het daarmede gepaard gaand tijdverlies voorkomen, hetgeen tot besparing op personeel zal leiden. De kosten van het gebouw zijn geraamd op f 8000 —.

Tevens heeft ondergeteekende van deze gelegenheid gebruik gemaakt om 's Raads meening te vernemen omtrent te doene uitgaven voor aanschaffing van een kortegolf- zendstation. Hij meende reeds nu dit te kunnen doen, ofschoon de proeven nog niet geëindigd zijn, daar er alle verwachting aanwezig is, dat die proeven met gunstigen uitslag zullen worden bekroond.

St. Martinus-Gesticht.

Gelegenheid tot aanneming van nieuwe leerlingen alle dagen t/m 31 December, van 's morgens 9—12 uur.

Men geliere geboorte- en vaccinebewijs mede te brengen.

Koloniale Raad.

Zitting Maandag 6 December.

Het ontwerp regelende de verantwoording van de fondsen en het kapitaal van de boedelkamer op St. Martin N. G. wordt z. h. s. of gedachtenwisseling aangenomen. Besloten wordt het volgend schrijven aan den Gouverneur te richten:

In antwoord op het schrijven dd. 17 November 1926 heeft de Raad de eer U E. het volgende mede te deelen.

De Koloniale Raad die tijdens het onderzoek van de voorl. Begrooting voor 1927 blijkens het voorl. verslag d.d. 29 Maart 1926 in de afdeelingen de aandacht van den Minister van Kolonien voor de Curaçaosche watervoorziening gevraagd heeft, is Z.E. erkentelijk voor de aandacht aan deze aangelegenheid geschonken, door het denkbeeld in overweging te nemen een op dat gebied ervaren deskundige van naam uit te zenden ten einde de aangelegenheid opnieuw in beschouwing te nemen.

Ten gevolge van de regens van de laatste weken (een overigens zeer gelukkige omstandigheid) zal de deskundige zich vermoedelijk niet in een tijdperk van droogte op Curaçao bevinden en zich niet door eigen waarneming van den toestand der bronnen en putten in zoodanige periode op de hoogte kunnen stellen.

Wil intusschen de belangstelling van den Minister bij alle kringen der bevolking de waardeering ontmoeten, waarop zij aanspraak mag maken, en wil het onderzoek van den uit te zenden deskundige het vertrouwen genieten, dat het verdiend[illegible] ware, naar 's Raads gevoelen, uit de omschrijving van de taak van den deskundige de woorden te lichten „in overleg met den ingenieur Molengraaff", opdat de meening die reeds bij menig ingezetene en bij vele leden van den Raad post gevat heeft en snel veld wint, zich niet algemeen verbreide, n.l. dat de uit te zenden deskundige reeds bij voorbaat in zijne vrijheid beperkt en in zijne bewegingen belemmerd is en zijn arbeid de sporen zou kunnen dragen van zelfs onwillekeurig uitgeoefenden invloed, hetgeen de waarde en beteekenis van zijn advies zou kunnen verminderen.

Het wil voorkomen dat het geen aanbeveling verdient een ervaren deskundige van naam te binden aan overleg met genoemden mijningenieur, die niet onbevangen tegenover de Curaçaosche watervoorziening staat en wien — dit is menschelijk — ingenomenheid met eigen werk niet vreemd kan worden geacht.

De Raad spreekt hier tevens de hoop uit dat niet tot uitgaven van eenige beteekenis zal worden overgegaan, zonder dat de Raad van te voren daarin is gehoord.

Dank zeggende voor de in het aangehaalde schrijven vervatte mededeeling verzoekt de Raad Uwe Exc. den inhoud van dit schrijven zoo spoedig doenlijk telegrafisch ter kennis van Z. E. de Minister van Kolonien te brengen.

Bij de rondvraag stelt het lid J. J. Beaujon voor, naar aanleiding van loopende geruchten, dat de begrooting van het Dep. van Openbare Werken met vier ton is overschreden en verschillende werken stop gezet zijn, een schrijven aan het Bestuur te richten. Het lid H. J. Beaujon zegt dat het belastingjaar voor de Inkomstenbelasting met 1 Mei aanvangt, doch dat tot op dien dag (6 Dec.) spreker en vele anderen nog geen aanslagbiljet ontvangen hebben. Er wordt beweerd dat verschillende aanslagen verhoogd zijn en belanghebbenden schijnen zelfs de huishuren te willen verhoogen, omdat zij meer belastingen zouden moeten betalen. Spreker stelt voor hierover aan het Bestuur te schrijven. Beide voorstellen worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen. De Voorzitter stelt voor, alvorens de missives te verzenden, de beide aangelegenheden in de afdeelingen te bespreken. Hiertoe wordt besloten.

St. Thomas-college.

Van heden tot Januari gelegenheid tot aangifte van nieuwe leerlingen op werkdagen van 8 tot 12 uur

Bewijs van inenting meebrengen!

De Achterlijken.

De bekende jonkheer Groeninx van Zoelen, de man, die op zoo geruchtmakende wijze eenigen tijd geleden de traditie van zijn stand hooghield, schrijft in de „Telegraaf" Reisbrieven van uit den Libanon. In Antourra, in een dalketel tusschen Beyroeth en Tripoli, heeft jhr. Groeninx een Lazaristenklooster bezocht, waaraan een school-internaat is verbonden van ± 260 leerlingen.

Hij maakte er kennis met den overste Père Sarloutte, een langen mageren man, onder wiens soutane men de officiersuniform vermoedde, een vermoeden, dat bevestigd werd door een gescheurden, ingedeukten ijzeren helm, die onder een crucifix aan den wand hing.

Onder geleide van dezen Père Sarloutte bezocht hij de inrichting en maakte een tocht langs de keukens, bibliotheken, de smederij en het laboratorium, ten slotte nog door tallooze lokalen om binnenplaatsen gebouwd, waar lange rijen kleine roode fezzen en Arabische keffia's over het werk gebogen waren.

„Al die rustige bedrijvigheid en vanzelfsprekende orde kwamen mij," getuigt Groeninx, „als een soort Westersche oase voor in dit al te Oostersch land.

Dan vertelt jhr. Groeninx ook van de onderwijsinrichtingen der Jezuieten in Beyroeth.

Hij is er herhaaldelijk teruggeweest, aangetrokken door drie der merkwaardigste persoonlijkheden, die hij in het Oosten ontmoet heeft.

Deze drie zijn allen Jezuieten en dan geeft Groeninx ieder van hen de volgende getuigenis mee.

Allereerst Père Chantear, de generaal, die dit geheele organisme, dat juristen, doctoren, scheikundigen en ingenieurs aan Syrië, Egypte, Turkije en Mesopotamië bezorgt, in de hand heeft.

Dan Père Padebord, die het ongelooflijk samengestelde gebied van den Kaukasus tot aan den Libanon en van de Perzische Golf tot aan den Gouden Hoorn in al zijn geledingen doorkruist en bestudeerd heeft, een lid dier zeer kleine broederschap van experts, die alleen ter wereld werkelijk bevoegd is om over de vraagstukken van het Nabije Oosten een oordeel te hebben, als zelden bij de beraadslagingen der politici gehoord worden en ondanks alle onderscheid van nationaliteit en geloof steeds collegiaal met elkander contact houden.

En dan tenslotte Père Lammens, een Belgische geleerde, een kenner van den Islam en van het Arabisch, die meermalen door Mohamedaansche autoriteiten geraadpleegd wordt teneinde zijn wetenschappelijke tekstcritiek omtrent duistere passages van de Koran te vernemen, en wiens standaardwerk over den oorsprong van den Islam, dank zij de politieke constellatie van den dag, nooit bij zijn leven verschijnen zal.

Ziehier in een ademtocht drie helden der wetenschap genoemd, eenvoudige, weinig gekende kloosterlingen, die in het Oosten den roem van Frankrijk hooghouden.

Toch maar uitgebannen zonen des lands, die niet binnen de vaderlandsche grenzen mochten leven omdat zij religieus georganiseerd waren, en daarom ter eere van het ondankbare vaderland hun machtigen en bewonderenswaardigen beschavingsarbeid begonnen in het verre Oosten. Maar toen in 1914 de wereldoorlog uitbrak, werden deze bannelingen als dienstplichtigen teruggeroepen om het vaderland, dat hen eerst niet kennen wilde, te helpen verdedigen.

Alleen 163 Jezuieten vielen aan het Westfront.

Zoo dienden dezen miskende zonen hun vaderland door hun wetenschap en hun bloed.

Maar toch, deze sterren der wetenschap, zooals het drietal hierboven door Groeninx wordt geteekend, worden door de officieele wetenschap, welke te Parijs in de academies de eervolle fauteuils bezet houdt, toch maar als achterlijke stumperds beschouwd.

En als men nu de verrassende ervaringen van jhr. Groeninx van Zoelen leest, dan zal menig lezer nog zeggen: „och, wat die Jezuieten en Lezaristen daar doen is niet meer dan gewone proselietenmakerij!"

Maar dan getuigt Jhr. Groeninx van Zoelen aan het slot van zijn artikel:

„Eén punt hebben hier alle onderwijsinrichtingen, zoowel der Jezuieten en Lazaristen, Benedictijnen, Witte Paters en Zusters van Liefde gemeen: „meer dan 80 pct. der leerlingen zijn en blijven Mohammedanen."

Finantiën der Kolonie.

Staat van opbrengsten over het 3de kwartaal.

De staat van de opbrengst der middelen over het 3de kwartaal 1926 vertoont vergeleken met dien des vorigen jaars, wederom een vooruitgang ofschoon niet zoo heel groot.

Was de opbrengst gedurende het 3de kwartaal 1925 ± 762.000, gedurende hetzelfde kwartaal van dit jaar was zij ruim fl.786.000, een vermeerdering dus van fl. 24.000.

Vergeleken met ¼ der raming, is het batig saldo veel grooter n.l. fl. 786.000 tegen een raming van 581.900.

Gaan we in den staat de opbrengst der verschillende middelen na, dan zien we, vergeleken met verleden jaar, een aanzienlijke vermeerdering van *invoerrecht*, van fl. 223.553, tegen fl. 164.109; - van *inkomstenbelasting* fl. 58.121, tegen fl. 30.251; van *huur van landsgronden en eigen lommen* 26.387 tegen fl. 13.564; *van uitvoerrechten*, fl. 32.606 tegen fl. 19.500; *inkomsten van de Curaçaosche Bank* fl. 4.542 tegen nihil; *loodsgelden* fl. 79.029 tegen fl. 56.018.

Daarentegen wijzen andere bronnen van inkomsten een meer of minder aanzienlijke vermindering aan.

Zoo was b.v. de opbrengst van *accijns* fl. 179.728 tegen fl. 192.259 het vorig jaar; de *overdrachtsbelasting* fl. 3.522 tegen fl, 9.197; de *grondbelasting* fl. 22.550 tegen fl. 28.287; de *inkomsten der posterij* fl. 21.737 tegen fl. 31.915; de post: *alle andere ontvangsten* fl. 23.861 tegen fl. 97.410.

Het zou wel eens de moeite waard zijn om de oorzaken op te sporen van deze toename, en nog meer van de vermindering, om te zien, of deze slechts te wijten is aan toevallige omstandigheden, of dat zij geleidelijk en standvastig is.

Vroeger jaren werd door den Administrateur van Financiën bij den vergelijkenden staat van de opbrengsten der middelen een korte verklaring en toelichting gevoegd, waarin voor zoover het was na te gaan, de oorzaken der vermeerdering of vermindering werden aangegeven.

Daar het zeer zeker een zaak van belang is, dit te weten, en het den Administrateur niet zoo heel moeilijk zal vallen voor de meeste gevallen deze oorzaken aan te geven, wagen wij het bij dezen een verzoek in dien geest tot het Bestuur te richten, opdat wij een beter overzicht krijgen van den staat onzer financiën.

Berichten uit de Kolonie.

KERKELIJKE BERICHTEN.

De Eerw. Fraters.

Tot hoofd der Fraters van het St. Thomas-College is benoemd de Eerw. Frater Ignatius, terwijl de Eerw. Fr. Hermenigild, die reeds op de terugreis van Holland naar hier is, in gezelschap van den Eerw. Frater Radulphus, hoofd van het St. Thomas-college blijft; tot Directeur der Fraters van Aruba is benoemd de Eerw. Fr. Franciscus a Paula; van Bonaire, de Eerw. Fr. Lucius; van Scherpenheuvel de Eerw. Fr. Maxentius, terwijl de Eerw. Frater Radulphus algemeen missie-overste der Fraters blijft. Tot hoofd der Jongensschool te Pietermaai is benoemd de Eerw. Frater Hadrianus.

H. Professie.

Woensdag, op den feestdag van de Onbevlekte Ontvangenis van Maria hebben te Habay de eeuwige Geloften afgelegd, de Eerw. Zuster Ethelburga, van Curaçao en de Eerw. Zusters Ines en Paula, beiden van Bonaire afkomstig, terwijl de Eerw. Zuster Candida van St. Barths hare tijdelijke Geloften heeft afgelegd.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Zilveren Professiefeest.

Gisteren herdachten de Eerw. Zusters MARIA REGIA en MARIA CYRILLA den grooten dag, dat zij 25 jaar geleden in de Congregatie der Zusters van Breda, zich aan God hebben toegewijd door de H. Professie.

En van die 25 jaren hebben zij ruim 20 hier in Curaçao doorgebracht, afwisselend in het Hospitaal, Monte Cristo en Zaquito. Al weldoende zijn zij rond gegaan, en door haar leven zoo rijk aan liefde-daden hebben zij zeker de kroon van Gods welbehagen en tevens een kroon van dankbaarheid verdiend van ons volk.

Zuster Regia is werkzaam op Zaquito en Zuster Cyrilla is reeds geruimen tijd aan het ziekbed gekluisterd in het Hospitaal St. Elisabeth, zoodat nog steeds de dokters vreezen voor haar leven.

Moge de H. Maagd, onder wier moederlijke bescherming zij zich aan God gegeven hebben, beide Bruiden en geheel in 't bijzonder Zuster Cyrilla zegenen, opdat zij nog lange jaren voor haar zoo verdienstvol werk van liefde gespaard blijven.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Hr. M's. „Sumatra."

Bij het bezoek van Hr. Ms. *Sumatra* aan Venezuela, waar de Etat Mayor met de grootste onderscheiding ontvangen is van den kant der regeering, heeft de Comandant, Kolonel SCHORER namens Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden aan President Grl. JUAN VICENTE GOMEZ het Grootkruis in de Orde van Oranje Naussau overhandigd.

Tankvloot van de Isla.

Vorige week Zaterdag is hier aangekomen de nieuwe petroleum-tankboot *Lucita*. Dit schip is gebouwd op de werf der *Cantière Navale Triëstino* te Monfalcone (Italië). Doch de machines zijn vervaardigd door de *Rotterdamsche Droogdok Mij*. Evenals al de andere nieuwere tankbooten is ook de *Lucita* 2300 ton groot. Hiermede is het aantal tankbooten tot 20 gestegen.

Naar verluidt wordt het getal het volgend jaar alweer uitgebreid.

Regen.

De regen is niet van de lucht. De Maand November was goed, zoodat in de buitendistricten alles in volle fleur staat, en in de stad de meeste regenbakken overloopen. Het laat zich aanzien dat de maand December er niet voor zal onderdoen.

Ter aanvulling van ons bericht van verleden week, melden wij nog dat gedurende de maand November op Sta. Maria 285 m.M. en op Klein Sta. Marta 210 m.M. regen gevallen is.

De berichten van Aruba omtrent den regenval zijn minder gunstig. Tot begin dezer week heeft de regen zich tot enkele flinke buien bepaald. Een flinke regen, die den oogst verzekert, voor Aruba van zoo groot belang, laat nog steeds op zich wachten.

In dank ontvangen.

Van de firma J. & D, JESURUN een kalender van de *The manufacturers Life Insurance Cy* Toronto.

Van de firma S. E. L. MADURO & SONS een kalender van de *West India Oil Co*.

Van den Heer JOHN C. VINCK, *La Favorita* en *La Fortuna* en van DE WINDT & Co mooie kalenders.

Van het Agentschap der K. W. I. M. een nieuwe tijdtafel. Daarin komt ook voor het nieuwe, in aanbouw zijnde schip, *Simon Bolivar* groot 13.200 waterverplaatsing. Genoemde boot zal 29 Maart 1927 van uit Hamburg zijn eerste reis naar hier ondernemen, en alhier aankomen 13 April.

Onze dank.

Loonactie.

De „Surinamer" meldt, dat de Surinamers, hierbij de C. P. I. M. werkzaam, een actie voor verhooging van loon begonnen zijn.

Miniaturas.

In dank ontvangen *Miniaturas* N°. 13, Jaarg. 2.

Zilveren Dienst-Jubilé.

Dinsdag l.l. vierde John Veeris zijn zilveren jubilé in dienst der Eerw. Fraters van het St. Thomas-College, eerst lange jaren als koetsier, later als chauffeur. In onzen tijd van een algemeen streven naar vrijheid en onafhankelijkheid, beginnen deze jubilé's van trouwen dienst tot de zeldzaamheden te behooren. Een reden te meer om er melding van te maken en het te vieren.

Onze gelukwenschen.

✝ Mej. Melady Naar.

Verleden week Vrijdagmiddag is hier overleden een van de oudste inwoners van Curaçao, Mej. MELADY NAAR, in den gezegenden ouderdom van 96 jaren.

Een voorbeeld van getrouwe plichtsbetrachting was zij steeds voor allen, van liefde tot God en haar evennaaste. Door geheel haar leven liep de gouden draad van de christelijke naastenliefde.

Verleden jaar mocht zij den dag herdenken dat zij 80 jaar geleden zich als Congreganiste aan de H. Maagd toewijdde.

Voorwaar een schoon leven, een schoone kroon waardig!

Dat zij ruste in vrede!

SS. Oranje Nassau.

Het S.S. *Oranje Nassau* van de K. W. I. M. heeft op haar uitreis van Holland naar hier, het kwaad te verantwoorden gehad. Gedurende ongeveer 10 dagen heeft het in een zware storm gezeten. Door een defect aan de machine is het Ponte Delgado, Azoren, binnen moeten loopen, om het defect te herstellen, met het gevolg dat het schip hier met 5 dagen vertraging eerst Maandag l.l is aangekomen. Dienzelfden dag is het naar Colon vertrokken.

Toeristenbooten.

De eerste van de reeks toeristenbooten, die onze haven zullen aandoen, komt Maandag a. s. den 13 dezer. Het is de *Arcadian* van de *Royal Mail Steam Packet Cy* die van hier naar Cristobal, K. Z. zal vertrekken.

Dit zeepaleis is 535 voet lang, en heeft 12.000 reg. ton en 19.500 ton waterverplaatsing.

Officiëele Berichten.

(van de vorige week)

Pedro Bentura is benoemd tot tijdelijk agent 2de klasse.

De Apostolisch-Vicaris van Curaçao, Mgr. M. A. M. Vuylsteke is in activiteit hersteld; de R. K. Geestelijke J. C. Wahlen is wederom belast met de functiën van Directeur van het krankzinnigen- en leprozengesticht alhier en de R. K. Geestelijke M. Luyckx is eervol ontheven van de verdere waarneming van laatstgenoemde functiën.

Mej. M. C. Perret Gentil, onderwijzeres vierde klasse, tijdelijk werkzaam gesteld aan de Hendrikschool alhier, is overgeplaatst en tijdelijk werkzaam gesteld aan de Voorbereidende klassen bij de Wilhelminaschool, alhier.

Aan den heer R. J. Beaujon Jr. Gezaghebber van de Bovenwindsche eilanden, thans met een maand vrijstelling van dienst op Curaçao, is tot herstel van gezondheid een maand binnenlandsch verlof verleend.

A. N. Goeloe is benoemd tot tijdelijk boschwater 2de klasse op Bonaire

Aniceto Sille op Aruba is benoemd tot tijdelijk agent van politie 2de klasse.

De onderwijzer derde klasse aan de Julianaschool op Aruba, J. K. Z. Lampe, tijdelijk belast met de werkzaamheden van hoofd van genoemde school, is definitief daarmede belast.

(van deze week)

De motordrijver bij den post voor D. T. op St. Martin N. G, Nicolaas Jansen, is overgeplaatst naar de post voor D. T. op Curaçao, en de monteur bij den post voor D. T. op St. Martin N, G. C. Verheul, is tevens belast met de functien van motordrijver bij genoemden post.

De heer D. Molenkamp, Hoofd van den Post voor draadlooze telegrafie op Curaçao, is als zoodanig eervol ontheven en benoemd tot Directeur van den Landsradio-en-telefoondienst in Curaçao en belast met het beheer over genoemden dienst, de heer J. W. P. Peiliker, seiner bij de draadlooze telegrafie, is benoemd tot Hoofd van den Post voor draadlooze telegrafie te Willemstad en de heer M. Rosema monteur bij de draadlooze telegrafie, is benoemd tot monteur bij den Landsradio-en-telefoondienst in Curaçao.

De tijdelijk schrijver ten postkantore alhier, W. Goilo, is definitief als zoodanig benoemd en Mej, Celia Luna Suarez is benoemd tot tijdelijk schrijfster en werkzaam gesteld ten kantore van den Kolonialen Ontvanger

Aan den vuurtorenwachter op Malmok, Bonaire, Frans Nicolaas, is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend,

Mej, J. Willemsen, in het bezit der akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres, is tijdelijk benoemd tot onderwijzeres eerste klasse aan de openbare school voor meer uitgebreid lager onderwijs voor meisjes te Willemstad.

Esteban Rodriguez en C. Chang A. Hung zijn benoemd tot tijdelijk agenten van politie 2de klasse alhier.

Aan den tijdelijken opzichter bij het Departement van Openbare Werken alhier J. Th. Fijnje is, op zijn verzoek eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Bijzonder Onderwijs.

Na met goeden uitslag afgelegd examen hebben de volgende leerlingen van het ST. MARTINUS-GESTICHT het *einddiploma Mulo* verworven:
J. HASETT, J. JOUBERT en R. PONTILIUS.
Het diploma *machine-schrijven* werd behaald door de leerlingen:
C. PELLICER, C. NIEUWENHOFF en E. GILZON.
Van de *Bijzondere Meisjes-school* te Pietermaai behaalden diploma *machine-schrijven* de leerlingen:
GEERTR. V. D. WEIDE, J. HASSELMEYER, en MATHA. DANIA.
Dat is de eerste maal dat aan genoemde school diploma's zijn uitgereikt.
Onze hartelijke gelukwenschen aan de gediplomeerde jongedames en haar resp. Ouders.

Hoedenvlechtschool-Pietermaai.

Dinsdag l.l. werd door de volgende leerlingen van de hoedenvlechtschool te Pietermaai met goed gevolg examen afgelegd:

ROSINDA V. D. HOUT	Diploma C
CATHARINA MARTIS	„ „
SEGENIA PAULA	„ „
LUISITA LENT	„ „
ULITA JANSEN	„ B

Onze gelukwenschen.

Draadlooze en Telefoon.

Tot Directeur van den Landsradio- en telefoondienst alhier is benoemd de Heer D. Molenkamp.
Tot Chef van de Draadlooze is benoemd de Heer J. W. P. Peiliker.
Onze gelukwenschen.

Regen.

De regenmeter op het St. Thomascollege gaf deze week een regenval aan van 63.5 m. m.

ALLERLEI.

De Koning der goochelaars overleden.

Een bericht uit New-York meldt het overlijden te Detroit van Harry Houdini voorzitter van de vereeniging van goochelaars.
Veertig jaar lang heeft Houdini de heele wereld in verbazing gebracht door zijn ongeloofelijke staaltjes van goochelkunst, vaak met geboeide handen vertoont. Zijn sterkste toeren noemde hij zelf die van het laten verdwijnen van een olifant van 10.000 pond, gedurende zijn seances, tweemaal op een avond en het inslikken van een paar pakken naalden om ze weer te voorschijn te brengen met den draad er in. De twee laatste jaren was Houdini in het filmbedrijf gegaan, om van zijn kunst ook het nageslacht te laten genieten.

De levensduur van Typhusbacillen.

Nu ook in verschillende plaatsen van ons land typhusgevallen voorkomen, is het niet van belang ontbloot iets mede te deelen omtrent de bacillen, die oorzaak van deze ziekte zijn. Het mag als algemeen bekend worden verondersteld, dat de typhusbacteriën door voedings- en genotmiddelen kunnen worden overgebracht en op verschillende daarvan blijven zij lang in leven. Volgens de jongste onderzoekingen staat het vast, dat typhusbacteriën door voedingsmiddelen kunnen worden overgebracht, dat zij niet alleen in verschillende levensmiddelen kunnen voorkomen, doch dat zij zich in enkele gevallen — gelukkig niet in vele — daarop kunnen vermeerderen. Het gevaarlijkste zijn de typhusbacteriën in rauwe melk, waarin zij langen tijd in leven blijven, terwijl zij bijv. in joghurt binnen 24 uur dood gaan. Rauwe vruchten en rauwe groenten brengen eveneens de typhusbacteriën gemakkelijk over. Op fruit blijven zij vrijwel zoo lang in leven als het fruit eetbaar is. Ook rauw vleesch kan drager dezer bacteriën zijn, ongeveer 12 dagen blijven zij daarop in leven. Ook dierlijke en plantenvetten en zelfs kaas kunnen de overbrengers der ziekte zijn. In kaas houden de bacteriën het van tien, tot veertien dagen uit. In bier houden zij het van twee tot vier dagen.
Hieruit moge blijken, dat men in dezen tijd, vooral in gemeenten waar zich typhusgevallen hebben voorgedaan, goed doet geen rauw fruit, rauwe melk en dergelijke te gebruiken.

Onze toekomstige levensduur.

Professor Irving Fisher, die een leerstoel in de hygiëne aan de Universiteit van Yale bekleedt, heeft verklaard, dat in de 21ste eeuw alle menschen minstens honderd jaar zullen leven en dat ze later, als de geneeskunde en de hygiëne nog verderen vooruitgang hebben gemaakt, heelemaal niet meer zullen sterven, behoudens dan in geval van een ongeluk.
De biologen, zeide hij, hebben afgezien van de theorie, dat er verschillende fasen zijn in het menschelijk bestaan: de geboorte, de kindschheid, de puberteit, de rijpheid en de dood. Zij nemen thans aan, dat er voor den dood geen normalen tijd valt aan te geven. In de toekomst zal niemand, die volgens de regelen der volmaakte hygiëne leeft, dat wil zeggen, die niet rookt, geen alcohol, thee of koffie drinkt, slechts gezonden kost gebruikt, zooveel slaapt als noodig is, zich kleedt overeenkomstig de eischen noodig voor de gewenschte temperatuur en zich met lichaamsoefeningen bezig houdt, nog aan het „ongeval", dat dood heet, onderworpen zijn, en zal men veel en veel langer leven dan tegenwoordig!

Malaria.

Er is een nieuw middel gevonden tegen malaria, de plasmochine, gefabriceerd door de *I. G. Farbenindustrie Aktien Gesellschaft.*
De geneeskundige medewerker van de „*N. R. Ct.* eindigt een artikel over het nieuwe middel aldus:
.....„Mühlens besloot zijn voordracht met de opmerking die ongetwijfeld moet worden onderschreven, dat het niet meer kan worden betwijfeld of wij mogen in dit eerste synthetisch samengestelde malariamiddel een ontdekking van den allereersten rang begroeten. Alleen al het feit, dat we nu in staat zijn met zekerheid lijders aan tropische malaria, voorzoover niet direct geheel voorgoed te genezen, toch „onbesmettelijk" te maken, is reeds van de allergrootste beteekenis voor de doelmatige bestrijding van dezen „schlimmsten Tropengeissel".
„De Duitsche chemische industrie"— zoo luidde zijn slotapotheose letterlijk — die de tropische wereld reeds voor 6 jaar het voortreffelijke trypanosomenmiddel „Bayer 205" (thans Germanin geheeten) schonk, heeft in alle stilte in moeitevollen doelbewusten onderzoekingsarbeid een nieuwe overwinning op een der ernstigste vijanden van de volksgezondheid behaald. Ik ben overtuigd, dat gij allen het met mij eens zult zijn, wanneer wij de *Elbenfelder Farbenfabriken* en haar wetenschappelijken staf „aus vollen dankbaren Herzen zu dieser neuen humanen Tat" gelukwenschen."
Tot zoover Mühlens. Inderdaad: de beteekenis van deze vondst voor de tropengeneeskunde en daarmede voor de volksgezondheid in tropische en subtropische landen kan moeilijk overschat worden.
In een particuliere correspondentie in een later nummer van hetzelfde blad over de 89e vergadering van Duitsche natuuronderzoekers en geneeskundigen te Dusseldorf, lezen wij nog:
„In de kliniek voor tropische ziekten van prof. Mühlens in Hamburg zijn reeds een aantal patiënten met plasmochine behandeld. Het voordeel van plasmochine bij de bestrijding van malaria tropica is dit, dat het gelukt, de halvemaanvormige parasieten binnen eenige dagen te doen verdwijnen, een resultaat dat met chinine tot nu toe niet bereikt kon worden.
Men heeft ook een combinatie gemaakt van plasmochine met kleine hoeveelheden chinine, het plasmochine compositum, waarmede bij malaria tropica goede resultaten bereikt zijn, daar na toediening van dit middel alle parasieten in weinige dagen uit het bloed verdwenen waren. Naar sprekers meening is uit proefnemingen, die in verschillende klinieken in Zuid-Europa en op den Balkan met het plasmochine genomen zijn, gebleken dat dit geneesmiddel voor de bestrijding der malaria in warme landen van groote beteekenis zal worden en dat met de synthese van deze stof een ontdekking van den eersten rang is gedaan".

Olie en gas uit steenkoolafval.

SIR SAMUEL CHAPMAN heeft in een rede voor zijn kiezers in Zuid-Edinburg medegedeeld, dat men thans een uitvinding volmaakt had, waardoor men kostbare producten uit het afvalmateriaal van de kolenmijnen kan halen.
Het armste materiaal, zeide hij, zou nog ongeveer 18 gallons olie (1 gallon = 4.24 L.) per ton opleveren en van 3000 tot 4000 kubieke voet gas. Het rijkste materiaal zou een rendement geven van 30—50 gallons en evenveel gas als het armste afval.
De ruwe olie uit dit anders waardelooze materiaal was van de allerbeste hoedanigheid en natuurlijke petroleum. Men kon er motor-benzine uit verkrijgen, die de vergelijking kon doorstaan met alle geïmporteerde benzine.
De uitvinder van het nieuwe stelsel is een Schot en de installatie voor de verwerking van afval-materiaal wordt thans bij Edinburg ingericht.

BUITENLAND.

Van het Vaticaan.

De inkomsten van het Vaticaan en de groote uitgaven.

De Italiaansche redacteur van de Maasbode schrijft:

Over de wijze, waarop de gelden bijeenkomen, die de Paus, naar eenieder zich kan indenken, in beduidende mate noodig heeft, om het ontzaglijke organisme van Kerk en Vaticaan in stand te houden, breekt menigeen zich wel eens het hoofd. Want hoeveel wordt alleen al niet vereischt voor een waardige vertegenwoordiging van den Heiligen Stoel, door muntii en kardinalen en andere vertegenwoordigers, zoo peinst men en de „men" kan zich moeilijk indenken, dat dit alles van den St. Pieterspenning wordt betaald.

Het is ook niet zoo, gelijk vanzelf spreekt. De groote sommen b.v., die de Paus zoo vaak schenkt bij rampen of anderszins, worden geput uit andere bronnen.

Het Vaticaan heeft, als alle groote lichamen, uiteraard een begrooting, die eens per jaar wordt opgemaakt. Deze begrooting wordt nooit gepubliceerd, maar nu, in deze maand November, ze aan den Paus zooals gewoonlijk ter goedkeuring zal worden voorgelegd, is het misschien wel interessant het één en ander omtrent de inkomsten van het Vaticaan en dus van den Paus te vertellen.

Allereerst zij opgemerkt, dat de oorlog een groote verandering heeft gebracht door de depreciatie van de lire.

Onder de belangrijkste uitgaven van het Vaticaan, om daarmede te beginnen, zijn de z.g. Piatto Cardinalizio, letterlijk kardinaalsschotel — de toelagen van ongeveer dertig te Rome resideerende kardinalen, — de salarissen der hoogere functionarissen, der leden van het corps diplomatique en apostolische vicarissen en ten derde de loonen der ongeveer twee duizend employé's.

De toelagen aan de kardinalen, vóór den oorlog ongeveer 25.000 lire per jaar bedragend, zijn belangrijk verhoogd en deze toelagen, tezamen met de andere zooeven genoemde uitgaven, vormen nu een bedrag van over de vijftig millioen lire. Vóór den oorlog was het ongeveer tien millioen. In het bijzonder de vertegenwoordiging in de Europeesche en Amerikaansche staten met een hooge valuta kost heel wat geld.

Die vijftig millioen echter zijn niet de eenige onkosten. De Paus ontvangt oproepen om steun uit alle deelen van de wereld, van missiecongregaties, van arme kloosters enz. En zooveel mogelijk worden die oproepen onderzocht en meestal hebben ze een goed gevolg.

De Paus confereert soms uren lang met den z.g. „elemosiniere segreto" of opperaalmoezenier. De tegenwoordige functionaris, mgr. Cremonesi, is de broer van den fascistischen gouverneur van Rome Cremonesi.

Voor zichzelf heeft de Paus weinig noodig. Niet alleen om zijn geringe behoeften, maar ook wijl dagelijks geschenken in levensmiddelen, wijn, enz. uit alle landen het Vaticaan binnenkomen. Bovendien leveren de Vaticaansche tuinen kostelijk fruit, en het meer van Albano bij Rome, dat Pauselijk eigendom is, veel visch.

Vele ondergeschikte uitgaven worden gedekt door de extra-inkomsten en door bijdragen van de Maltezerridders. Overigens vallen de inkomsten onder twee rubrieken: directe en indirecte. De eerste zijn de opbrengsten van verschillende aan den Heiligen Stoel toebehoorende goederen; de tweede zijn de gelden die betaald worden bij dispensaties, promoties, benoemingen, het ontvangen van titels, als stipendia enz.

Een belangrijke bron van inkomsten is de bekende Sint Pieterspenning, de „Obolo di San Pietro. Die wordt door een commissie, uit kardinalen bestaande, beheerd en vóór den oorlog leverde deze instelling ongeveer veertien millioen lire op, en de tegenwoordige opbrengst loopt tegen de honderd veertig millioen lire. Vooral Amerika steunt den Sint Pieterspenning krachtig.

Behalve voor het Vaticaan, ontvangt de Paus voor zich persoonlijk belangrijke bedragen, vooral uit Noord- en Zuid-Amerika. Bekend was de vrijgevigheid van den Hertog van Norfolk, die elk jaar Paus Leo XIII een bezoek bracht en dan een chéque overhandigde van een millioen lire, als zijn bijdrage voor den Sint Pieterspenning.

Het Anno Santo en ook dit jaar van de Sint Franciscus-herdenking hebben velen tot een offergave bewogen, maar begrijpelijkerwijze zijn die jaren voor de Pauselijke huishouding veeleischend geweest. Zoodat het geld even snel weggaat als het binnenkomt:

De kerkvervolging in Mexico.

Toenemende arrestaties.

De „Croix" maakt van een aantal teekenende episoden, alle van de laatste maand, uit den toestand in Mexico en uit de kerkvervolging melding, welke wegens de steeds scherper wordende censuur slechts door mondelinge overbrenging buiten het Mexicaansche gebied bekend zijn geworden.

Te Torreon werd een journalist, die in de „Portavoz" een bericht had geplaatst over de Yaqui-Indianen, in de gevangenis geworpen, te Mexicostad trof den Heer Arenas Guzman hetzelfde lot,

De minister van oorlog schept de officieele waarheid, volgens welke alles in het land rustig is. Intusschen hebben overal de landstroepen druk werk met de achtervolging van opstandelingen, die voortdurend toenemen. En de overwinning is lang niet altijd aan de zijde der federalen; vaak krijgen ze nederlagen te slikken, zooals die welke de Indianen hun toebrachten.

De kamers van koophandel hebben president Calles geadviseerd het land niet in een economische crisis te werpen; de avonturier-kerkvervolger heeft geantwoord met de kamers van koophandel van Durango, Guadalajara, en vermoedelijk ook die van Vera Cruz te sluiten.

Te Guadalajara liet generaal Barba Gonzalez op 7 October de woningen der voorname katholieken bezetten, terwijl hij die van de ridders van Columbus en die der „Jonge Katholieken" liet doorzoeken. Een aantal dezer werden gearresteerd en voor de commandatuur gebracht.

Denzelfden dag werd te Aguascalientes don Felipe Morones, directeur van de Katholieke Jongelingschap en van de katholieke vakvereenigingen met een twaalftal invloedrijke katholieken gearresteerd.

In den morgen van 5 October zag de bevolking van Mexico een honderdtal personen, van iederen stand, zich door de straten bewegen, Ze waren door politie-agenten en soldaten omringd. Wat hadden ze misdaan? Ze hadden op den feestdag van den H. Franciscus een H. Mis bijgewoond, in een gesloten huis; 89 hunner werden gevangen gehouden.

Op 11 October arriveerden zeven kanunniken van de kathedraal van Chilapa en drie priesters in de Mexicaansche hoofdstad, om gevangen te worden gezet. Waarom? Zij wisten het niet en hun rechters in Mexico evenmin.

Te Durango voeren de generaals Enrique Najera en Enrique Leon, die in iederen burger een samenzweerder zien, een schikbewind. De kanunnik Bustamento, de priester Castaneda Callegos en tal van leeken werden begin October gearresteerd. Eveneens te Tulacinga de paters Aurelio Rios en Nicolaus Contreras met een twaaftal katholieken.

Te Colima maakt zich generaal Garcia door zijn wreedheden gehaat. Hij had bevel gegeven om acht katholieken zonder vonnis te fusilleeren. De heer Fidel Gomes had den moed openlijk deze misdaad aan de kaak te stellen; in een der voornaamste straten der stad, voor het hotel Fénix werd hij lafhartig vermoord. Zijn moeder en zijn jonge echtgenoote, die pas moeder geworden was, gingen rekenschap vragen van deze wreedheid, doch ze kregen geen ander antwoord dan de beleedigingen der soldaten. Kort daarop werd een oom van Gomez onder dezelfde omstandigheden gedood. Twee vrouwen, van wie een Maria Hernandez geheeten, werden opgehangen, omdat ze deze schanddaden hadden gebrandmerkt. Deze gruwelen van Garcia hebben zulk een schrik teweeggebracht, dat velen uit de stad zijn gelucht,

Nu het verzoekschrift der Mexicaansche bisschoppen om een verandering in de anti-kerkelijke wetgeving door het congres ter zijde werd gelegd, hebben de katholieken een petitie tot de volksvertegenwoordiging gericht, welke kort nadat zij ter teekening werd gelegd, reeds 1.200,000 handteekeningen verkreeg, terwijl verwacht wordt, dat zij binnenkort door vier millioen Mexicanen geteekend zal zijn.

Waar Mexico 15 millioen inwoners telt, is dit protest zeker niet zonder beteekenis, temeer, waar het in het protest heet, dat de afgevaardigden niet langer als vertegenwoordigers van het volk kunnen worden beschouwd, wanneer zij dit millioenenprotest naast zich neerleggen.

Volgens een bericht uit Durango, zijn alle katholieke priesters in dien staat door de militaire autoriteiten in de stad Durango geinterneerd, als verdacht het volk tot stand te hebben aangespoord.

AMERIKA.

De *N. York Times* van 7 Nov. meldt dat te Londen de echtgenoote van den grooten Engelschen schrijver G. R. Chesterton, haar man in het Katholiek Geloof gevolgd is. Chesterton is na zijn bekeering een van Engelands meest vooraanstaande Katholieken, die meermalen in pennestrijd geweest is over geloofszaken met schrijvers van naam als G. B. Shaw en H. G. Wells.

***

De Directeur en afgevaardigden van de Ridders van Columbus, 61 in getal uit de Vereenigde Staten, Canada, Porto Rico en de Kanaalzône, waren 5 Nov. ter conferentie bij Kardinaal Mundelein. Doel was de plannen te bespreken, hoe het fonds van 1 millioen dollar, dat door de orde was bijeengebracht voor een campanje tegen Mexico, te besteden.

De opinie van Amerika moet gericht worden op de houding van de Mexicaansche regeering tegenover de Katholieke kerk en op het gevaar dat er voor Amerika in gelegen is tot buur een regeering te hebben die bolshewistisch is. De campanje zal gevoerd worden door geschrift, door sprekers en de radio.

De radio in dienst der religie.

Het Engelsche tijdschrift *Catholic Times* deelt de uitspraak van een Amerikaanschen Jezuiet mee, waarin gezegd wordt, dat men het aantal der bekeeringen tot het katholicisme in de Vereenigde Staten in den laatsten tijd jaarlijks op ongeveer 80.000 mag rekenen.

Het gewichtigste hulpmiddel daarbij is echter.... de radio.

In elke groote Amerikaansche stad worden alle Zondagen katholieke radiopreken gehouden, waarbij men telkens op ongeveer een millioen toehoorders rekenen mag. Daardoor dringt de katholieke waarheid zelfs tot kringen door, die anders nooit de verkondiging van het woord Gods zouden hooren.